

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

תוכן

- א. משביעין אותו שבועת היסת.....2
- ב. שניהם נשבעין ונוטלין מבעל הבית.....2
- ג. שלש שבועות משביעין אותו שבועה שלא פשעתי בה שבועה שלא שלחתי בה יד שבועה שאינה ברשותי.....3
- ד. חיישינן שמא ספק מלוה ישנה יש לו עליו.....5
- ה. תקפה אחד בפנינו ... אי דשתיק אודויי אודי ליה ואי דקא צווח מאי הוה ליה למעבד 6
- ו. היתה טלית יוצאת מתחת ידו של אחד מהן המוציא מחבירו עליו הראיה .... ונפקו והדר אתו כי תפיס לה חד מינייהו.....7
- ז. דאתו לקמן כי תפיס לה חד מינייהו ואידך מסרך בה סרוכי ... דסרכא לאו כלום היא 9
- ח. תקפה אחד בפנינו אין מוציאין אותה מידו.....9
- ט. אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט דמי.....11
- י. ואיש כי יקדיש את ביתו קדש וגו' מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו לאפוקי האי דלא ברשותו.....13
- יא. ספק בכורות אחד בכור אדם ואחד בכור בהמה בין טהורים בין טמאים המוציא מחבירו עליו הראיה ... אסורים בגיזה ובעבודה.....14
- יב. תקפו כהן אין מוציאין אותו מידו ... מוציאין אותו מידו ואפילו הכי אסורים בגיזה ובעבודה דקדושה הבאה מאליה שאני.....16
- יג. הספיקות נכנסין לדיר להתעשר.....16
- יד. מנין הראוי פוטר.....18

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

דף ו.

א. משביעיין אותו שבועת היסת

כבר התבאר לעיל דף ג. ודרף ה. שכופר¹ בכל ואין עד אחד מכחישו לא חייבתו התורה שבועה בין במלוה בין בפקדון², ומכל מקום חז"ל חשו לרשיעי המצויים בכל דור ולא ינשי דלא מעלי, והסיתו הדיינים להשביע כל הנתבעים הכופרים בכל, והיא שקראוה "שבועת היסת" על שם הסתתם שהסיתו הדיינים להשביע הנתבע הכופר בכל.

ב. שניהם נשבעין ונוטלין מבעל הבית

כבר התבאר לעיל דף ג. שכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין כלומר נשבעין להפטר אבל חכמים תקנו בקצת תביעות שיהיו נשבעין ונוטלין³.

והחנוני הוא⁴ מאלו שתקנו גם כן שישבע על פנקסו ויטול, משום שהוא צורך מאד לבעלי בתים ולפועלים שיקיף להם החנוני לכשיצטרכו לו, וגם לחנוני התקנה היא תועלת לו שהוא אי אפשר לו למכור חנותו בלא הקפה, ואם לא תקנו להם תקנה זו ברוב לא היו מקיפין מן החנות.

¹ שו"ע ונו"כ פז א

² כתב בן לאפוקי מדעת רש"י [ב"ק ק"ז ע"א] שכתב הטור בשמו בסעיף (ט') [וי] דדוקא במלוה שעשה טובה עם הלוח הוא דפטור מן התורה בכופר הכל משום חזקה דאין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו שעשה עמו טובה בהלוואתו, משא"כ בפקדון דאין המפקיד עשה טובה עם הנפקד במה שהפקיד בידו, קמ"ל דאין חילוק, וכן דעת רוב הפוסקים וכמו שכתב הטור ע"ש. סמ"ע שם ה

³ ואלו הן, השכיר, והנגזל, והנחבל, והחנוני על פנקסו, ושכנגדו השודר על השבועה

⁴ שו"ע ונו"כ צא א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

כי צד, בעל הבית שאמר לחנוני תן לפועלים⁵ מן החנות עד סכום מסוים ואני פורע, והוא מודה שאמר לו כן או שיש עדים בדבר⁶, והחנוני בא ואומר כבר נתתי להם והפועלים אומרים לא קבלנו ממנו כלום, שניהן נשבעין בנקיטת חפיץ בעין של תורה ונוטלין⁷ מבעל הבית⁸.

ואם ישנן שניהם בפנינו צריכין שיטעו כל אחד בפני חברו, הפועלים בפני החנוני והחנוני בפני הפועלים כדי שיתביישו יותר.

וכשנשבעין אין נשבעין ביחד בבת אחת, כיון דממה נפשך אחד מהם נשבע לשקר והרי אנו שומעין ודאי שבועת שוא, אלא ישבע זה אחר זה⁹, שבשעה שכל אחד נשבע אני אומר שעכשיו אמת משתבע¹⁰.

ג. שלש שבועות משביעין אותו שבועה שלא פשעתי בה שבועה שלא שלחתי בה יד שבועה שאינה ברשותי

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קז. שכל שאין השומר מחזיר הפקדון כמו שקיבלו, כגון שנשבר, או שאינו מחזירו כלל, מחמת שאירע בו דבר שהוא פטור עליו¹¹, צריך להוכיח שאמנם כן אירע לפקדון, ואף אם בא לשלם צריך להוכיח שהפקדון אינו ברשותו ע"י עדים או ע"י שבועה.

⁵ וה"ה אם אמר תן לבני סלע אין החנוני נוטל מבעל הבית עד שיטעו בנקיטת חפיץ, אף על פי שאין הבעל הבית צריך לשלם לבנו כלום. וכן הוא בהדיא שם במשנה [שבועות מ"ה ע"א], וכתבו הטור בסעיף ו' בכלל תשובת הרא"ש [כלל פ"ו סי' א'] שהביא, ע"ש. סמ"ע שם א

⁶ אבל אי כופר בכולו או במקצת, נשבע בעל הבית ונפטר מחנוני. סמ"ע שם ב אבל הש"ך שם ב כתב שבכה"ג פטור הבעל הבית אפילו מהיסת כיון דהפועלים מכחישים החנוני ג"כ.

⁷ דהרי לפועל ודאי היה חייב, ולחנוני אמר שיתן להפועל ולא א"ל שייחד עדים לנתינתו, דיכול לומר סברתי שהן נאמנים בעיניך שלא יכפרו כל שלא א"ל תן להן בפני עדים. סמ"ע שם ג וראו חכמים לתקן כן, כי כל אחד צועק, החנוני אומר למה לא אמרת לי ליתנו בעדים, והפועלים אומרים מה לנו בחנוני אתה נתחייבת לנו בשכרנו. ושישלם בעה"ב בלי שבועה כלל, יהיה הבעה"ב צועק ככרוכיא, לכך תקנו ששניהם ישבעו, סמ"ע (סק"ג) וגמרא. ואפשר שאין כאן שבועת שוא, דאולי החנוני אומר אמת, רק בעה"ב חייב לפועלים ממקום אחר, ולכך אומרים לא נטלנו פירושו על שכירות, כי מה שנטלנו שלנו הוא מקדם, ואין כאן שבועת שקר בבירור. אורים שם ג

⁸ וכיון שתקנו הראשונים כן לחנוני, אמרו האחרונים שהוא הדין אם אמר אדם לחבירו הלוני מנה ופרע לבעל חובי, זה אומר נתתי וזה אומר לא קבלתי, ישבעו שניהם זה בפני זה וישלם בעל הבית לשניהם.

⁹ החנוני צריך לישבע תחילה, דכל כמה דלא נשבע החנוני אין חיוב שבועה על הפועלים. [ש"ך סק"ה].

¹⁰ לבוש שם סמ"ע ו

¹¹ כגון שומר חנם הבא לפטור עצמו בטענת גניבה ואבידה, או ש"ש בטענת אונס. וצריך גם להשבע שלא שלח בו יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

נמצא¹² שכל שומרים שנשבעים שבועת השומרים כולל בשבועתו ג' דברים, אחד שבועה שאינו ברשותו¹³, ב' שבועה ששמרתי כדרך השומרים ולא פשעתי בה ואירע בה כך וכך¹⁴, ג' ושלא שלחתי בה יד קודם שאירע המאורע הפוטר אותו.

אולם אין שבועות אלו מחייבים כפל בזמן הזה שאין לנו דינים מומחים¹⁵. ואם רוצה לשלם נשבע שאינו ברשותו וכולל בשבועתו שכך וכך היה שוה ולא יותר ומשלם לו¹⁶.

אירע הדבר במקום שעדים מצויים, אין השומר נפטר עד שיביא עדים לדבריו¹⁷, ובמקום שאין עדים מצויים ישבע שכך היה¹⁸ ונפטר¹⁹, ואם התנו שיהא השומר נאמן בלא שבועה תנאם קיים²⁰.

¹² שו"ע ונו"כ רצה ב

¹³ אף על גב דכבר נשבע שאירע כך וכך והיינו שנגנבה בשומר חנם וממילא אינה ברשותו, ואין לומר כדי שלא יעשה רמאות, דחיישינן דאף שכבר נגנבה שמא חזרה לבוא לרשותו, דבשומר שכר שמוען שמתה צריך לישבע הני ג' שבועות, ובשומר שכר אי אפשר לחזור לרשותו אחר שכבר מתה. וצ"ל דה"ק, שאירע כך וכך ולא היתה אז ברשותו דהיינו שלא נהנה ממנה קודם לכן שעל ידו היתה עומדת ברשותו לענין אחריות שיבוא עליה, ולפי זה צ"ל דשלא שלח בה יד הוא עוד ענין אחר וזולת הנאה שנהנה ממנה, והוא דוחק, וצ"ע. סמ"ע שם ה

¹⁴ לשומר חנם הגניבה ולשומר שכר המיתה באותה שעה ששמרו כראוי, לאפוקי אם פשע בשמירתה ונגנבה דחייב השומר חנם על הגניבה, וה"ה אם הוא שומר שכר והניחה לילך בהר ונפלה ומתה דהיה חייב. סמ"ע ד דהרי"ף השמיט כל הנך מימרי והרמב"ן בספר המלחמות כתב שהוא משום דאינו מתחייב בכפל כי אם בשבועה בב"ד ואין דייני ח"ל דנין לפי שאינן סמוכים ובנשבע חוץ לב"ד דמי ע"כ. מ"ל שם הלכה ב

¹⁶ ואם שלם ולא רצה לישבע ואח"כ הוכר הגנב, קנה השומר כל שבה דאתי מעלמא, כגון אם הוקר הפקדון הרי הוא שלו, אבל לא שבה דמגופא כגון גזיות וולדות, דאמרינן מסתמא שבה דאתי מעלמא אינו מקפיד עליו הבעל ומקנהו לו בהנאתו שמשלם לו ושבה דגופא אינו מקנה לו. רמ"א שם

¹⁷ שו"ע ונו"כ רצד ב ושה א, ועי' שו"ע (סימן קפז) ובמשפט שלום (שם).

¹⁸ ומגלגלין עליו בשבועתו שלא פשע בשמירתו אלא ששמרו כדרך השומרים ואעפ"כ אירע לו האונס שמוען, ושלא שלח בו יד בפקדונו קודם לכן, שאם שלח בו יד קודם לכן ליהנות ממנו נתחייב אפילו באונסין. ויש אומרים דאפילו איכא עדים שנגנב או נאבד צריך לישבע שלא פשע ומגלגלין עליו שלא שלח בה יד. ושבועה זו שלא שלח בה יד אינו צריך לישבע אלא ע"י גלגול, דגלגול הוא דאורייתא וכל מה שאפשר להיות יכולין לגלגלו, אבל בלא גלגול כגון שיש עדים שנגנבה או נאבדה ושלא פשע בה ואין כאן בית מחוש לחייבו אלא שמא שלח בה יד, מהיכא תיסק אדעתין שנחשדנו לומר שמא שלח בה יד, דא"כ הו"ל רשע ואחזוקי אינשי ברשיעי לא מחזקינן להשביעו לומר תישבע דלאו רשע את. שו"ע ולבוש שם

¹⁹ וכתב בכנה"ג בשם רש"ך (ח"א סימן רכג) שיש"ש שמוען נגנבה באונס ונתפשר עמו המפקיד, ואח"כ נודע שנגנבה בפשיעה, הו"ל פשרה בטעות ובמלה, עיין שם

²⁰ שו"ע ונו"כ רצד ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

אם אמר השומר²¹ איני רוצה לישבע והילך דמי הפקדון, והשיב המפקיד איני רוצה שתפסיד על ידי והחזיר לו המעות, אינו יכול עוד להשביעו.

ד. חיישינן שמא ספק מלוה יש לו עליו

כבר התבאר לעיל דף ה: שבכל הנ"ל ובהלואה אינו חשוד על השבועה בהלואה או חוב אפילו כופר הכל, אפילו נשבע²², אף על פי שמביא עדים להכחישו, אינו חשוד אממונא כל זמן שלא נשבע, שמכיון שמלוה להוצאה ניתנה אומרים אנו אשתמוטי קא משתמיט מיניה עד שיהיו לו מעות ולא לכפור ולגזולו התכוון.

וכן בלא עדים שתבעו בלא עדים, ואמר לקחת משלי או הפקדתי בידך לשמור, והוא טוען להד"ם אינו חשוד, ותיקנו חז"ל שישבע היסת, ולא אמרינן מינו דחשיד בעיניו אממונא חשיד נמי אשבועתא וישבע לשקר, שמא ספק²³ מלוה ישנה יש לו עליו בא לכפור עד שיוודע לו האמת, ובשביל כך תפש אותו²⁴.

²¹ ערך ש"י בשם הרדב"ז

²² עיין קצוה"ח שם ד האריך האם הוא משום אשתמוטי או שמא חייב לו ממקום אחר.

²³ שאם ודאי מלוה יש לו א"כ יהא נאמן הנתבע בלא שבועה, וממה נפשך אם אנו חושדין אותו דאין לו עליו מלוה ישנה ורוצה לכפור בממונא של התובע, א"כ מאי אהני בשבועה הא אמרינן החשוד על הממון חשוד ג"כ על השבועה, ואם נאמר שיש בידו, א"כ ג"כ נאמינהו בלא שבועה, אלא דחיישינן שמא האי נתבע עצמו נסתפק בדבר אם נשאר לו ביד התובע ממון כל כך, ודעתו לתפוס בממון זה שסבר היום או מחר יתברר לו מתוך פנקסו וחשבונו שחייב לו כל כך, ואם לא יודע לו אז יחזיר להתובע זה הממון ולא יחזיק בו מספק, ומשו"ה אמרו חז"ל שישביענו התובע, ואז ודאי לא ישבע שאינו חייב לו אם לא שיהיה ברור לו כל כך, דיחוש שמא לא יתברר לו לאחר זמן שנשאר בידו כל כך ונמצא שנשבע למפרע לשקר ולא יהיה לו תקנה בחזרת הממון. סמ"ע שם יא, ועיין תומים (סק"ד) שכתב פירושו אחר דאם יש ביד אחד חפץ וטוען שהוא שלו, ונתברר שהוא של אחר, וזהו רוצה להחזיקו לעצמו, אם לא הטפו ולא נמסר לו בעדים אף על גב דצריך להחזירו ולא נאמן בטענתו, מ"מ לא נעשה חשוד דאמרי' דחייב ליה ולכך תפסו, ולפי"ז אין צריך להגיה ספק מלוה, דהנכון מלוה ודאי.

²⁴ וכי תימא אם כן גם כשיש עליו עדים שלקח ממון חבירו למה יפסל נימא גם כן שמא לקחו משום דמלוה ישנה יש לו עליו, אין זו קושיא, דכשיש עדים שלקח כו' הו"ל אצלינו גזלן ודאי ומלוה ישנה אצלינו הוא ספק, דאנן לא ידעינן אם כן הוא בודאי שיש לו מלוה ישנה עליו, ואין ספק מוציא מידי ודאי, אבל כשאין עדים שלקח כו' אלא זה טוענו כך, הו"ל לדידן ספק גזלן דשמא התובע משקר וזה תופש משלו משום דמלוה ישנה יש לו עליו, לפיכך אינו נעשה אצלינו חשוד, אף על פי שאנו מטילין עליו שבועה על טענת חבירו כשתובעו, לא משום דחשידינן ליה אממונא משביעין אותו, אלא דחיישינן שהוא תופש בממונו של זה משום שיש לו עליו ספק מלוה ישנה ומכאן ספק הוא תופש בממונו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

אם מחל לחבירו כל תביעות וכל מלוות שיש לו עד היום ולמחר או יום אחר נתהוה איזה טענה ותביעה במקום דלא שייך אשתמוטי, כמו שיבואר להלן, כגון בנשבע ונוטל בשטר או על משכון או בחפץ ידוע שאין בו שבועה, כיון שאין שייך מלוה ישנה ביום או יומים, י"א שמתוך שחוששים על ממון חוששים לשבועה²⁵. וי"א²⁶ שגם בזה אין אומרים שחשוד על השבועה.

אולם מקרה אחד ודאי חשיד אשבועתא, אם תבע המפקיד פקדונו וכפר בו השומר²⁷, ויש עדים שראו בידו הפקדון בשעה שכפר, נעשה עליו כגזל²⁸ וחייב אפילו באונסין. ולפיכך²⁹, הרי הוא חשוד על השבועה ואין משביעין אותו שום שבועה, שהתורה פסלתו בפסוק (שמות כג פסוק א) אַל תִּשֶׁת יָדְךָ עִם רֵשָׁע וְגו'. שאם לא ראוהו בידו בשעה שכפר אומרים אנו³⁰ שלא לגזלו התכוין, אלא שכח להיכן הניחו ואשתמוטי קא משתמיט עד שיחפש וימצאנו.

ה. תקפה אחד בפנינו ... אי דשתיק אודויי אודי ליה ואי דקא צווח מאי הוה ליה למעבד

²⁵ ואורך הזמן שיש לחוש למלוה ישנה אי אפשר לפרוש והכל תלוי באומדנא של הדיין, ובימים מועטים ודאי אין לחוש לספק מלוה ישנה. ולא ראיתי נזהר בזה והוא מלתא דשכיחי טובא וצריך לזהר בזה. קצוה"ח שם ג
²⁶ דהא מ"מ י"ל שמא הוא מסופק בטענה זו עצמה שמוען הנתבע, כגון שמוען פרעתיך והתובע מכחיש, י"ל ששכח ומסופק לכך טוען בברי עד שיזכור, וגם גוף סברת הר"ן קשה לי, דמה בכך שמחל לו כל תביעותיו, הא מ"מ אם היה ידוע שבשעת מחילה שכח מחוב אחד ודאי דמחילה בטעות לא הוי מחילה, רק שאינו נאמן לטעון שבטעות היתה, ואם הוא בעצמו יודע, ודאי דיכול לתפוס ולטעון בבית דין שלי הן, דהא כשיש לו מינו נאמן. ואפשר דהר"ן ס"ל מחילה בטעות הוי מחילה. ולפי מאי דקיי"ל [לקמן סימן רמ"א סעיף ב' בהג"ה] דמחילה בטעות לא הוי מחילה, לא שייך סברא זו מטעם שכתבתי, ולכן אין צריך לזהר בזה כלל, כן נראה לי. נתידה"מ שם ב

²⁷ שו"ע ונו"כ רצד א, ואפילו לא נשבע, סמ"ע (שם סק"ב). ובהידושי רעק"א מסתפק כשהיתה עומדת באגם בשעת כפירה, ואין כאן מעשה קנין, אם מתחייב

²⁸ דפקדון לאו להוצאה ניתן שאסור לשלוח בו יד, ואם היה נאבד ממנו באותו פעם מה היה צריך לכפור אלא יטעון שאבדו ויפטר, אלא ודאי למיגזליה קא מכוין בטענתו זו.

²⁹ שו"ע ונו"כ צב ד

³⁰ דכלל טעם דין זה הוא דאחזוקי אינשי בחשודין לא מתקנין כל זמן שנוכל לתרץ עניניהם, משו"ה מלוה דלהוצאה ניתנה בידו, אף שעבר זמן, מ"מ כיון שברשות באה לידו להוציאה אמרינן לאשתמוטי מינה קמכון עד דיהוי ליה מעות, משא"כ בפקדון דלאו להוצאה ניתן. ואפ"ה כשאין עדים שהיה בידו בשעה שכפר, ג"כ נוכל לטעון בעדו ולומר שמא בשעה שתבעו ממנו פקדונו לא ידע אנה הניחו או שנתגלגל ממקומו, וירא שישביענו שבועת השומרים שהיא שבועת התורה, ומשו"ה עלתה על דעתו לכפור ולומר לא הפקדתני שאז פטור משבועה דאורייתא עד שימצאנו ויחזירנו לידו, וק"ל. סמ"ע שם יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

בכל ספק ממון³¹ ואחד מהם מוחזק בממון, אמרו חז"ל המוציא מחבירו עליו הראיה ואין מוציאים מיד המוחזק. וכבר התבאר לעיל דף ב. שאם היו שנים³² מוחזקים בממון וכל אחד טוען שלי הוא יחלוקו ביניהם³³. אם באו³⁴ לפנינו ושניהם אדוקים בה, ושמטה האחד מיד חבירו בפני בית הדין, וי"א שאף בפני עדים³⁵, אם צווח השני לא אבד זכותו.

ואם שתק הרי זה כהודה לו שהיא שלו ואבד זכותו. ואפילו חזר ותקפו מוציאי' אותו ממנו שהרי הודה, ונותני' אותו ליד התוקף הראשון כשהוא צווח³⁶. ואפילו הביא עדים שהוא שלו איבד זכותו שהודאת בעל דין כמאה עדים³⁷. וי"א³⁸ שאם הביא עדים שהציו שלו הרי הוא שלו.

אולם אם כבר³⁹ נשבע כיון שכבר זכה בחציו, אין שתיקתו כהודאה ולא הפסיד חלקו בתקיפת חבירו.

ו. היתה טלית יוצאת מתחת ידו של אחד מהן המוציא מחבירו עליו הראיה .... ונפקו והדר אתו כי תפיס לה חד מינייהו

³¹ מבואר בכמה מקומות בש"ס ובפוסקים, וכשמעמידים הדבר בחוקת המוחזק א"צ לישבע אפילו היסת, שהרי ממון המוטל בספק הוא, ואין משביעין אלא בטענת ברי ולא בטענת ספק ודיני תפיסה וכללי קים לי מבוארים בפוסקים בחו"מ לאחר סימן כה.

³² שו"ע ונו"ב חו"מ קלח א

³³ וכתב הסמ"ע שם סק"ו בשם הטור שלדעת רש"י (שם ב. ד"ה במקח) ורמב"ן (שם ד"ה וי"א) לא אמרו יחלוקו אלא כשאפשר שזה של שניהם, ששניהם זכו בו והיינו כשמצאו והגביהו כאחד או שלקחו כאחד הוא דאמרינן יחלוקו, אבל כשיש ודאי רמאי כגון שכל אחד אומר אני ארנתי אין חולקין, אלא יהא מונח עד שיבא אליהו, ולדעת הר"י (שם: תוד"ה אי) והרא"ש (שם פ"א סי' א), ועי' קצה"ח ונה"מ שם. ומדסתם המחבר ולא חילקו בכך משמע דס"ל כר"י והרא"ש, כן העלה הסמ"ע (סק"ו). ועיין אורים ה.

³⁴ שו"ע ונו"ב שם ו

³⁵ בפני עדים יש מחלוקת בין הפוסקים והעיקר נראה דדינו כאילו היה בפני ב"ד, ש"ך שם ו, ובאורים יא כתב לא מצאתי שום קדמון שישוה עדים לבי"ד ואין דעתי מסכים לזה, ע"ש. ובנתי"ה יב כתב כש"ך

³⁶ ש"ך שם ז

³⁷ ובזה גם הב"ח מודה עיין ש"ך ח

³⁸ ומהני אפילו בשתק מתחלה ועד סוף, כיון דלא אמרינן שתיקה כהודאה בנזף הממון אלא דהו"ל כאומר איני נשבע, וכיון דאתו סהדי תו ליכא ספיקא ועדיף מנשבע דתו לא אמרינן שתיקה כהודאה. קצוה"ח ב

³⁹ קצוה"ח שם ב דייק מרש"י שכתב הוציאה מיד חבירו בחזקה והרי כולה בידו קודם שנשבעו עכ"ל. שקודם שבועה דדיין בספיקא הוא דמי ימר דמשתבע, והו"ל כאומר איני נשבע דאינו יכול לחזור, אבל אחר שנשבע דאז כבר זכה בחציו, תו לא אמרינן אודויי אודי, ואפילו שתק מתחלה ועד סוף לא אמרינן שתיקה כהודאה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

היו שנים מוחזקים בממון וכל אחד טוען שלי הוא, ואמרו להם⁴⁰ בי"ד צאו וחלקו את דמיה, ויצאו, וחזרו אחר כך, והרי הוא תחת יד אחד מהם, זה טוען הודה לי ונסתלק ממנה, וזה טוען השכרתיה לו⁴¹ או נתגבר עלי וחטפה ממני, י"א⁴² שאינו נאמן שהמוציא מחבירו עליו הראיה⁴³. ואם לא הביא ראיה, ישבע זה שהיא שלו ויפטר. ויש אומרים⁴⁴ שאם אמר חטפת ממני נאמן⁴⁵, מכיון שעד עכשיו היו דנין עליה וראי כל אחד תקף מה שיוכל וקרוב להאמין לזה שזה נתגבר עליו, וחזר הדין כמו בראשונה ויחלוקו. ואם אמר השכרתיה לו בלא עדים אינו נאמן כלל, שאומרים לו עד עכשיו חששתו בגולנות וכי תשכיר לו בלא עדים⁴⁶, אבל אם אמר השכרתיה לו בפני פלוני ופלוני והלכו למדינת הים, נאמן⁴⁷ במינו שהיה אומר חטפה ממני⁴⁸.

⁴⁰ שו"ע ונו"כ שם ה

⁴¹ כן הוא בגמרא, דאמרינן ליה עד השתא חשדת ליה בגולנותא והשתא אונרתה ליה בלא סהדי, והמ"מ פ"ט מטוען (היו"ג), כתב שם הרמב"ם ס"ל דה"ה לומר חטפה מידי אינו נאמן, כיון דידע דהוא גולן ה"ל להשמר ממנו וליקח עדים עמו, והו טעם דהמחבר

⁴² דעת המחבר שם

⁴³ בש"ס משמע דכאן אנן סהדי דאודויי אודי ליה ולפ"ז אין חבירו יכול לחזור ולתקפו ממנו. ש"ך שם יא

⁴⁴ רמ"א שם כדעת הטור השם הרא"ש

⁴⁵ ואף דבשאר מטלטלין אם טוען גנבת אינו נאמן מטעם דאחזוקי אינשי בגנבא לא מחזקינן כמבואר בסימן קל"ג [סעיף ו'], מ"מ הכא בשנים אוהזין בטלית וכבר אמר כולה שלי לא שייך זה, דהא לא חשדינן אותו לגזלן כלל, דאפילו לרמאי לא חשדינן ליה כמבואר בריש ב"מ [ג' ע"א] דאמרינן דסובר דהוא באמת שלו. נתיב"מ שם יא

⁴⁶ ס"ל להטור [סעיף ח'] ולרמב"ן ורשב"א דמהאי טעמא דוקא לומר שכרתיה אינו נאמן אבל חטפה מידי נאמן, וזהו טעם ד"א דכתב מור"ם בהג"ה.

⁴⁷ בתומים (סק"ח) העלה דודאי בחפצים שהמה מדברים העשויים להשאיל ולהשכיר אי"צ כלל למיגו, ומודה גם המחבר והרמב"ם דנאמן אם אומר השכרתיה בפני פו"פ, אך בחפצים מדברים שאין עשויים להשאיל ולהשכיר בזה דעת הרמב"ם ומחבר דאינו נאמן, אבל המ"מ בשם הרמב"ן והרשב"א ס"ל אפילו בדברים שאינם עשויים להשאיל ולהשכיר נאמן, ע"ש דכן הוכחתי מגמרא ונכון לדינא דברים העשויים להשאיל ולהשכיר כו"ע מודו לדינא דרמ"א, ע"ש. וכן בנתיב"מ י הכריע כתומים

⁴⁸ אבל השכרה בלא עדים לא אמרינן דיהא נאמן במיגו, דהוי כמיגו במקום עדים דאנן סהדי שלא השכירה לו בלא עדים, כיון שכבר היה חושדו כגולן. לבוש שם, ובסמ"ע יז כתב דהו"ל מיגו במקום חזקה. ועיין בחדושי אנשי שם וא"כ נ"מ דאם הוי מגו במקום חזקה אם טען אגרת ותפס מן התוקף נאמן במגו דמספק איבעי מהני תפיסתו אבל אי הוי מגו במקום עדים לא מהני תפיסה ובהמ"מ כתב דהוי מגו במקום עדים. חי' רע"א שם וכן משמע בש"ך ס"ק

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

י"א⁴⁹ שבחפצים העשויים להשאיל ולהשכיר לכו"ע אם אמר השכרתיה לו בפני פלוני ופלוני והלכו למדינת הים, נאמן, ויש סוברים⁵⁰ שגם בזה מחלוקת.

אם טוען מכרתי לו בפני פוני ופלוני והלכו למדינת הים ותובע דמי המכר אינו נאמן במיגו שהיה אומר חטפה ממני, שהרי זה מיגו להוציא⁵¹.

ז. דאתו לקמן כי תפיס לה חד מינייהו ואידך מסרך בה

סרוני ... דסרכא לאו כלום היא

היה אחד⁵² אוחז את כולה, וזה מתאבק עמו ונתלה בה, הרי זה בחזקת האוחז את כולה, ונשבע היסת וכולה שלו.

ח. תקפה אחד בפנינו אין מוציאין אותה מידו

⁴⁹ ובתומים (סק"ח) העלה דודאי בחפצים שהמה מדברים העשויים להשאיל ולהשכיר אי"צ כלל למיגו, ומודה גם המחבר והרמב"ם דנאמן אם אומר השכרתיך בפני פו"פ, אך בחפצים מדברים שאין עשויים להשאיל ולהשכיר בזה דעת הרמב"ם ומחבר דאינו נאמן, אבל המ"מ בשם הרמב"ן והרשב"א ס"ל אפילו בדברים שאינם עשויים להשאיל ולהשכיר נאמן, ע"ש דכן הוכחתי מגמרא ונכון לדינא דברים העשויים להשאיל ולהשכיר כו"ע מודו לדינא דרמ"א, ע"ש. אולם בקצוה"ח שם ה חלק וכתב דבתר דמסיק עד השתא חשדת ליה בגולן וצריך להשכירו בעדים, א"כ הו"ל כמו דברים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר דעיקר דברים העשויין להשאיל תלוי באהבת האיש ובשנאתו וכמבואר בטור סימן (ע"ג) [ע"ב] (סעיף י"ד) וברמ"א שם סעיף (י"ז) [י"ט], וכיון דאינו עשוי להשאיל ולהשכיר בלא עדים תו לא הוי מדברים העשויין להשאיל, דאין דרך להשכיר בעדים וכדאמרין בפרק כל הנשבעין (שבועות מה, א) גבי שכיר וליתב ליה בעדים מריחא ליה מלתא ע"ש, וא"כ אפילו דברים העשויין להשאיל חשיב כמו דברים שאין עשויין כיון דצריך עדים לכך, וזה נראה פשוט. ובנתיה"מ י הכריע כתומים

⁵⁰ בקצוה"ח שם ה חלק וכתב דבתר דמסיק עד השתא חשדת ליה בגולן וצריך להשכירו בעדים, א"כ הו"ל כמו דברים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר דעיקר דברים העשויין להשאיל תלוי באהבת האיש ובשנאתו וכמבואר בטור סימן (ע"ג) [ע"ב] (סעיף י"ד) וברמ"א שם סעיף (י"ז) [י"ט], וכיון דאינו עשוי להשאיל ולהשכיר בלא עדים תו לא הוי מדברים העשויין להשאיל, דאין דרך להשכיר בעדים וכדאמרין בפרק כל הנשבעין (שבועות מה, א) גבי שכיר וליתב ליה בעדים מריחא ליה מלתא ע"ש, וא"כ אפילו דברים העשויין להשאיל חשיב כמו דברים שאין עשויין כיון דצריך עדים לכך, וזה נראה פשוט.

⁵¹ בסמ"ע סי' קל"ד ס"ק ב' אמר מכרתי לו בפני פו"פ והלכו למדה"י יש לומר דאינו נאמן דהוי מגו להוציא. כיון דמודה דהחפץ אינו שלו ותובע רק דמים. ועייני שיטה מקובצת. ואפשר לחלק דאם טוען מכרתי והוא חייב לי ממקום אחר. הוי מגו להוציא כיון דאין החפץ תחת ידו. אבל בטוען שמגיע לו דמי המכר לא הוי כ"כ להוציא. עייני קצות החושן סי' ע"ב ס"ק ל"ח. אולם בשו"ת הראנ"ח סי' ל"ב כתב בפשיטות דכה"ג הוי הוציא עייני שם. ועייני ש"ך סי' צ"א ס"ק ל"ג ד"ה ועוד נראה דאפי' החנוני. הי' רע"א שם, וכן משמע בש"ך ס"ק יא שכאן אנן סהדי דאודויי אודי ליה

⁵² שו"ע ונו"כ שם ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

מה שהתבאר לעיל שאם תקפו חבירו בפני בית דין ושתק הרי זו הודאה, אפילו⁵³ שתק תחלה ואחר כך צווח, הרי זו כהודאה⁵⁴, כיון ששתק תחלה ואין מוציאין מיד השומט, ויש אומרים⁵⁵ שאפילו יביא עדים אחר כך שהיא שלו אינו מועיל לו, שהודאת בעל דין כמאה עדים דמי.

חזר האחר ותקפה מיד זה התוקף⁵⁶, אף על פי שצווח מתחלה ועד סוף, י"א⁵⁷ שחזר הדין כמו שהיה מתחלה ויחלוקו⁵⁸. ויש אומרים⁵⁹ כיון שכבר זכה הראשון בפנינו על ידי שתיתנו של זה שהיא כהודאה, שוב אינו מועיל לאחר שתקפה ממנו בפנינו.

⁵³ שו"ע ונו"כ שם ו

⁵⁴ וכתב הרב המגיד שם בעי רבי זירא וכו' ולא איפשט' בעי' זו ולזה פסק רבינו שאין מוציאין מיד זה שתפסו כיון שהדבר ספק ועוד שאמר שם שאת"ל תקפה אחד בפנינו אין מוציאין מידו ודרך רבינו לפסוק כאם תמצא לומר

⁵⁵ רמ"א כדעת הטור בשם הרא"ש והב"ח ס"ל שבזה מהני עדים אף על פי דאיכא למימר דשתיתנו מתחילה הוא הודאה מ"מ עדים מהני, דחזינן דלא היה הודאה, וצווחתו לבסוף אמת היה, אבל באמת פשט דברי הטור והר"ב נראין דגם בסיפא לא מהני עדים ונראה הטעם דכיון דהאי תפיס מצי למימר אודויי אודי לי א"כ מה שיביא עדים לא יועיל דהודאת בע"ד כק' עדים דמי. ש"ך שם ה. ובאורים יב פסק כב"ח בזה

⁵⁶ ודוקא כאן שצווח בסוף אבל שתק מתחילה ועד סוף כבר התבאר שאין מועיל תקיפתו שחזר וצווח שהרי כבר הודה. ש"ך שם ז

⁵⁷ דעת המחבר שם ז כדעת הרמב"ם

⁵⁸ שמה שמתחלה לא היו מוציאין מידו לא היה מדינא אלא מספיקא שהיא בעיא דלא אפשר ואמרנו המוציא מחבירו עליו הראיה, ועכשיו שגם זה מוחזק שניהם שוין. לבוש וכו"מ בש"ך ז אולם עיין קצוה"ח שם ג שהקשה שלפי מש"ב הש"ך ששתק מתחלה ועד סוף הוא בש"ם (שם) בפשיטות דאודי ליה, ומש"ה חזר ותקפו מוציאין אותו מידו ע"ש. וקשה דהא שיטת הרמב"ם דהלכתא בכל מקום שאמרו את"ל, והרי אמרו בש"ם (שם) את"ל אודויי אודי ליה הקדישה מהו, וא"כ היכי כתב הרמב"ם (פ"ט מטוען הי"ב) יחלוקו כבתחלה. ולמה כתב הרמב"ם חזר השני ותקפה מראשון אף על פי שהראשון (לא) צווח מתחלה ועד סוף חולקין, הא פשיטא דאודי ליה גם בשתק ולבסוף צווח. ועיי"ש מש"כ

⁵⁹ רמ"א שם כדעת הראב"ד טור ומרדכי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

אולם לכו"ע אם הקדישה הראשון קודם שתקפה ממנו הוי הקדש, ותו לא פקע ממנו אף אם תקפה מידו השני⁶⁰. וי"א⁶¹ שיש לחשוש שפקע ממנו.

ט. אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט דמי

כבר התבאר במסכת קידושין דף כח: שמהנאמר בתהלים (כד פסוק א) ליקַןֶק האָרֶץ וּמְלוֹאָהּ מִכֶּאֱן שאמירה לגבוה כמסירה להדיוט. שהאומר על חפץ ידוע שהוא נותנו או מוכרו להקדש, נקנה הדבר להקדש מיד באמירתו, כמו שהוא נקנה להדיוט במסירה, ונאמר בפרשת בחקותי (ויקרא כז פסוק יד) וְאִישׁ כִּי יִקְדֹשׁ אֶת בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ מִשְׁמַעוֹ שְׂמִיד נַעֲשֶׂה קֹדֶשׁ וְאִינוּ יִכּוֹל לַחְזוֹר בּוֹ שֶׁהָרִי נֹאמֵר בַּפְּרִשְׁת׃ כִּי תֵצֵא (דברים כג פסוק כד) מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ בְּאֲשֶׁר נִדְרָתָ וּגו'⁶².

ואינו דוקא כקנין מסירה לחוד, אלא כחה של האמירה יפה ככל קנין המיוחד לדבר מן הדברים בקניני הדיוט⁶³. בית שנקנה להדיוט בחזקה, מועילה האמירה לגבוה

⁶⁰ סמ"ע שם יד מהג"מ וכן הוא בתוספות דב"מ דף ו' סוף ע"א ובהגהות אשר"י ואגודה שם בשם ר"י. אם מפני שמאחר שהדבר ספק של מי הוא, חל הקדשו מספק, ואסור לכל אדם ליהנות ממנו, שספק איסור להחמיר עיין דברי חיים חזקת קרקעות סי' ו, ועי' אמרי בינה שם שלפ"ז אם השני יודע האמת שלא היה הדבר של המקדיש, מותר לו ליהנות ממנו, או מפני שהקדשו של המוחזק חל בתורת ודאי, ואף אם לפי האמת אינו שלו, לפי שהמוחזק יש לו שם בעלים לעשות בחפץ המסופק כל חפצו כאדם העושה בשלו, ואף לכלותו או לקלקלו, ואינו חייב להחזיר לחבירו, ולכן נחשב בשלו לענין הקדש, שאנו קוראים בו איש כי יקדיש את וכיון שחל ההקדש, שוב אינו נפקע על ידי שתפסו חבירו. אמרי בינה שם, ועי' בשמ"ק ב"מ שם ב בשם גליון

⁶¹ ש"ך שם ט שכתב ומ"מ אפשר לחלק דהנה' מרדכי והפוסקים הנ"ל שם אמסות' דדיינין כל דאלים גבר ואהא כתבו דאם תקפו הא' והקדיש כשהוא בידו תו לא פקע אפי' חזר חבירו ותקפו ממנו וי"ל דדוקא התם כיון דהב"ד פוסקים בן כל דאלים גבר נמצא זה שתקף בראשונה תקף ע"פ הדין משא"כ היכא שתקף שלא על פי ב"ד ודו"ק. ועיין אבני חושן שם ט שכתב אכן מ"מ אני מפקפק, דמה מפקפק הש"ך בזה הא לכאורה בן מוכח בש"ס דהקדישה מהני דהרי בעי הש"ס [ב"מ ו' ע"א] 'הקדישה בלא תקפה מאי וא"כ משמע דתקפה והקדישה מהני, ושם דפשיט ליה כיון דאין יכול להוציאה בדיינים אין יכול להקדישו משמע דוקא כשהוא ברשות השני אבל כשהוא ברשותו מהני ההקדש. ועיי"ש מש"כ

⁶² כמה טעמים נאמרו בדבר: בירושלמי קדושין פ"א ה"ז אמרו משום שכתוב: לה' הארץ ומלוואה, ועיין מאירי כאן שכיון שאמר ליתן להקדש קנה ההקדש מיד בתורת חצרו המשתמרת לדעתו. בראשונים מצינו טעמים אחרים: ברשב"ם ב"ב קלג ב משום שכתוב: ואיש כי יקדיש את ביתו קדש. והרא"ש נדרים כט ב, פי' לפי שזהו נדר, שנאמר: מוצא שפתיך תשמר, ואינו יכול לחזור בו. אולם במ"מ וכ"מ מכירה פ"ט ה"א וה"ב שבמכירה אינו אלא מדבריהם, שאין זה כנדר גמור.

⁶³ בדבר שלהדיוט אינו נקנה על ידי מעשה קנין, אלא שתקנת חכמים היא שהדבר קנוי ממילא להקונה, עיין קצוה"ח סי' סו, שאין האמירה מועילה בו להקדש, ולכן אם אמר "הלואתי להקדש" לא קנה הקדש, אף על פי שבהדיוט אפשר להקנותו לאחר על ידי מעמד שלשתן, לפי שמעמד שלשתן אינו מעשה קנין כשאר הקנאות,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

כחזקה שור שנקנה במשיכה, פועלת האמירה לגבוה כמשיכה, וכן כל כיוצא בזה. ולפיכך האומר שור זה עולה בית זה הקדש, אפילו בסוף העולם קנה, בשונה מהדיוט לא קנה עד שימשוך ויחזיק. בשטרות, שקנייתם להדיוט הוא בכתיבה ומסירה, הרי אמירתו לגבוה ככתיבה ומסירה, אלא שצריך לומר: "שטר זה וכל שעבודו להקדש"⁶⁴, ויש אומרים⁶⁵ ששטרות אינם נקנים אף להקדש אלא בכתיבה ומסירה, שלא מצינו שאמירה לגבוה תועיל במקום כתיבה.

אין אמירה לגבוה כמסירה לגזבר⁶⁶, שאינו אלא קנין המועיל כמו שמסירה להדיוט קונה, אבל אין זה נחשב כאילו כבר מסרו להגזבר, שהרי אחרי שמסרו לגזבר אין שאלה מועילה, וקודם לכן יכול להישאל על הקדשו לחכם.

כיון שאמירה לגבוה כמסירה להדיוט אין המקדיש יכול לחזור בו מהקדשו אפילו תוך כדי דיבור⁶⁷.

יש מהאחרונים⁶⁸ שכתב, שאף בעכו"ם שהקדיש אמירתו לגבוה כמסירה להדיוט.

הקדש שחל במחשבה יש מהראשונים סוברים⁶⁹ שאין החלות על גוף הדבר שהקדיש, אלא שחל חיוב על האדם להביא את הדבר לעולה וכיוצא, כפי שחשב, ואין כן דעת שאר ראשונים⁷⁰, וכן כתבו ראשונים שאם חשב בלבו שור זה עולה, בית זה קרבן אומרים בו אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט⁷¹.

אלא שתקנת חכמים היא שהלוה זוכה את החוב להמקבל, ולא שייך בו אמירה לגבוה. ועיי"ש שנחלק בזה על התומים.

⁶⁴ ריטב"א כאן

⁶⁵ קצוה"ח סי' ס"ק ב, ע"פ הרשב"א שברמ"א יו"ד רנח ז. ועיי' עוד בקצוה"ח סי' קכג. ועיי"ש שהביא תוס' ב"ב ע"א בד"ה (עו ב) קני לך. שפליגי וס"ל שבהקדש אפילו בכתיבה ומסירה ממש אין השטר נקנה, שמכירת שטרות אינה אלא מדבריהם משום תקנה, ובהקדש שאין כל כך צורך בדבר לא תיקנו, וממילא לא מועילה אמירה לגבוה בשטרות.

⁶⁶ הרשב"א, הובא בש"ך חו"מ סי' רנה ס"ק ו.

⁶⁷ תוס' מנחות פ"א ב. ועיי' ש"ך חו"מ סי' רנה. אולם יש מעמים אחרים לכך שאינו יכול לחזור

⁶⁸ אבני מלואים סי' א ס"ק ב

⁶⁹ כ"כ בצפנת פענח נזירות פ"א ה"ג ובגליוני הש"ס קדושין מא ב בכוונת הרמב"ם מעשה הקרבנות פ"ד הי"ב, ובצפנת פענח שם כ"כ בפ"י הירושלמי תרומות פ"ג ה"ד מה דאמר שמואל לקרבן שר"ל לגוף הקרבן אין גמר בלבו מועיל. ועיי' שו"ת עונג יום טוב סי' קיז שהביא מנדרים ז בבעיא אם יש יד לצדקה והרי עכ"פ יש כאן מחשבה אלא שבמחשבה לא נתפס בגוף הדבר.

⁷⁰ עיי' רש"י קדושין מא ב ד"ה שכן כו' גמר בלבו כו' הרי הוא עולה, ועיי' גליוני הש"ס שם שכ"ד כל הראשונים, ושם כ' שכן מוכח מגמ' בשבועות שם שתרומה וקדשים הם שני כתובים ומוכח שדיניהם שוים.

⁷¹ מרדכי קדושין פ"א סי' תצה, ומוכח שחל בגוף הדבר. ועיי' שו"ת ושב הכהן סי' יח שכ' במחשבה אין אומרים אמירתו לגבוה כו' (ולא הביא את המרדכי), אבל גם הוא לא כ' רק שני"מ לענין חזרה בתוך כדי דיבור, ועיי' תוך כדי דיבור.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

מהנאמר בפרשת כי תצא (דברים כג פסוק כד) אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ דְרָשׁוֹן רַז"ל⁷², זו צדקה, ולפיכך אף בצדקה לעניים⁷³, חל הדין של אמירה לגבוה כמסירה להדיוט⁷⁴.

י. ואיש כי יקדיש את ביתו קדש וגו' מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו לאפוקי האי דלא ברשותו

אין אדם⁷⁵ מקדיש דבר שאינו שלו, כיצד כגון שהחרים בנו ובתו ועברו ושפחתו העברים או שדה מקנתו הרי אלו אינן מוחרמין⁷⁶, שאין אדם מקדיש דבר שאין גופו שלו⁷⁷.

ואפילו אם הוא שלו⁷⁸, אין אדם יכול להקדיש דבר שאינו ברשותו דכתיב (ויקרא כז פסוק יד) וְאִישׁ כִּי יִקְדֹּשׁ אֶת בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ וְגו', מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו.

לפיכך אם היה לו פקדון ביד אחר, והנפקד כפר בו⁷⁹, אין הבעלים יכולין להקדישו, שכיון שהנפקד כופר בו נעשה עליו כגזול, וזה צריך לדון עמו עליו

⁷² ר"ה ו.

⁷³ ועיין תוס' יבמות זג א, ורשב"א קדושין סג א. שאף בתרומה אמרי' אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט אולם בשעת הבעור, שצריכים להוציא התרומות והמעשרות מרשותו, אין אמירה לחוד מועילה וצריך להקנותם בהקנאה גמורה לכהן וללוי. עיין ריטבא קידושין דף כז

⁷⁴ רי"ף ב"ק פ"ד ותוס' שם; ר"ן נדרים כט, שו"ע ונו"ב יו"ד רנח יג, אולם ברי"ף ב"ק שם בשם גאון ובעל המאור שם. חולקים על הדין של אמירה לגבוה בצדקה וסוברים שבתורת נדר הוא מחויב לקיים מה שאמר, אבל אין האמירה עושה קנין כמסירה להדיוט, ואין בית דין נזקקים לו אם רוצה לחזור בו. ועי' שו"ת הרשב"א סי' תרנו וסי' תקסג, ועי' שו"ת רעק"א סי' קמד.

⁷⁵ רמב"ם שם הלכה כא

⁷⁶ ואפילו לבדק הבית עיין צפע"נ אולם אם לא החרים אלא לשון הקדש אפשר שמקדיש מעשה ידיהם או ירותיהם ולא נופם עיין שו"ת חת"ס יו"ד רכה שהאריך בזה

⁷⁷ אף על גב דקו"ל בעלמא דבניו הקטנים הם קניינו של אדם מ"מ אין יכול להחרים שאין גופן קנוי לו כעבדים וזהו שכתב רבינו שאין גופו שלו. רדב"ז שם, ולב מבין שם כתב עיין להרדב"ז שכתב דברים תמוהים קצת ועיין להרא"ם שכתב בסדר בהר בד"ה מאדם דבתו הקטנה יכול להחרים יעו"ש ודבריו תמוהים יעויין בהרב נחלת יעקב ובתועפות ראם ממוהר"א גאטניו ז"ל ועיין להרב מוהר"ח אזולאי ז"ל בס' חיים שאל ח"ב סי' ל"א מ"ש בדברי הרא"ם ובדברי הרדב"ז באורך

⁷⁸ שו"ע ונו"ב יו"ד רנח ז

⁷⁹ כתב בקצה"ח (סימן שגד סק"ד ובסימן קכג סק"א, וכעין זה כתב בתרומת הכרי סימן ריא) שאפילו אינו כופר, אלא מחמת טענה או תביעה אינו עומד להחזירו, כיון שאין ביד המפקיד לקבלו כ"ז שירצה, הו"ל כאינו ברשותו, ואם בא לידו בטעות וכשיתברר לו טעותו יחזירנו, כתב הקצה"ח דתליא בפלוגתא, שלדעת התוס' (בפ' מרובה) בשמעתא דצנועין (ב"ק דף סח ע"ב ד"ה הוא דאמר) הו"ל כגזילה ואינו יכול להקדישו, ולדעת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

להוציאו ממנו בדיינים לא מיקרי ברשותו, אבל אם לא כפר בו יכול המפקיד להקדישו⁸⁰, שפקדון בכל מקום שהוא הוא ברשותו⁸¹. אולם בהלואה אפילו מודה, אינו יכול להקדיש, שמלוה להוצאה ניתנה⁸².

במה דברים אמורים במטלטלין, אבל קרקע כגון שגזל אחד ממנו קרקעו וכפר בה, אם יכול להוציאה ממנו בדיינים אף על פי שעדיין לא הוציאה יכול להקדישה, דקרקע אינה נגזלת ובכל מקום שהיא ברשות בעליה היא עומדת.

וכבר התבאר בקידושין דף נב: וב"ק דף סח: שהגזול את חבירו ולא נתייאשו הבעלים שניהם אינם יכולים להקדיש, זה לפי שאינה שלו וזה לפי שאינה ברשותו, שעדיין צריך לדון עליה⁸³, וכן כל כיוצא בזה.

דף ו:

יא. ספק בכורות אחד בכור אדם ואחד בכור בהמה בין טהורים בין טמאים המוציא מחבירו עליו הראיה ... אסורים בגיזה ובעבודה

התוס' רי"ד (בפ' האיש מקדש) הו"ל כפקדון, והקצה"ח הכריע כדעת התוס', ובערך ש"י (סימן קכג) מפקפק בדברי הקצה"ח. ונראה דה"ה כשטוען השומר שהפקדון נגנב או נאבד, אפילו באופן שחייב ורוצה לשלם, שוב אינו כברשות בעלים, ואינו יכול להקנותו כי אם כמעמד שלשתן

⁸⁰ כתב בקצה"ח (סימן קכו סק"ט) דה"ה שיכול להקנות חפץ מושאל ביד אחרים
⁸¹ ש"ך שם יב

⁸² ומשמע בשו"ת שארית יוסף (סימן ג) שבפקדון מעות שיכול להוציאן אינו יכול להקדישו, וכ"כ הש"ך (סימן קכו ס"ק כט). ובקצה"ח (שם וכן בסימן רג סק"ה) כתב שכל שהם בעין יכול להקדישם.

⁸³ ואם נתרצה הגולן שוב להחזירו, ע"י בקצה"ח (שם סק"ג) אם חזר להיות כפקדון. ולכאורה נראה דה"ה בשולח יד בפקדון שנעשה גולן אין הבעלים יכול להקדישו, וכן משמע בהגהות אמרי ברוך (ריש סימן רצב), אלא שיש להסתפק באם נתכוין לשלוח יד במקצת, אף על פי שנעשה גולן על הכל, אפשר שעל השאר דינו כגולן שרוצה להחזיר, ולדברי הקצה"ח (דלעיל) תליא בפלוגתא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

כבר התבאר במסכת נדרים דף יט. שמי שהוא⁸⁴ בספק על עצמו או בנו אם חייב בפדיון הבן אם לא⁸⁵, פטור, שהכהן הרי הוא לגבי מעות אלו מוציא⁸⁶, וק"ל המוציא מחבירו עליו הראיה⁸⁷.

לפיכך מי שאינו יודע אם הוריו כהנים או לויים, פטור מפדיון הבן⁸⁸. ואפילו הוא ודאי ישראל, ומסופק ביחס לאשתו, פטור מלפדות את בנו מחמת הספק⁸⁹.

אולם בודאי ישראל, אם מת האב בתוך שלשים יום מלידת בנו הבכור מעמידים אותו על חזקתו, והרי הבן בחזקת שלא נפדה עד שיביא ראיה שפדאו אביו, ואם מת האב לאחר ל' יום הרי הבן בחזקת שנפדה, שמעמידים את האב על חזקתו שמן הסתם לא החמיץ המצוה, אלא אם יודע שצוה האב בשעת מיתה ואמר שלא פדאהו.

ספק בכור בהמה⁹⁰ אף על פי שהוא ספק אסור בגיזה ועבודה, מכיון שקדושה הבאה מאיליה היא ואיסור דאורייתא לחומרא, אבל אין צריך ליתנו לכהן, שהרי הכהן מוציא ממון וקיימא לן המוציא מחבירו עליו הראיה, אלא יכול הישראל להשהותו אצלו עד שיפול בו מום ויאכלנו. אולם חייב במתנות כהונה ממה נפשך⁹¹.

ישראל⁹² שיש לו ספק פטר חמור יפריש עליו טלה להפקיע איסורו, ומעכב הטלה לעצמו, שהכהן המוציא מחבירו עליו הראיה.

⁸⁴ שו"ע ונו"כ יו"ד שה יג יד

⁸⁵ אף דהוי פטר רחם ודאי, אלא שהוא ספק אם חייב בפדיון, פטור. הרב צמח צדק בתשו' סימן קכ"ה. מובא בברכ"י שם כב

⁸⁶ ובוזה אם תפס הכהן לכ"ע מוציאין. מחנה אפרים (הל' זכיה ומתנה סי' ח') מובא בחי' רע"א שם.

⁸⁷ והוא הדין מי שגולד לו בכור אנדרונינוס פטור מחמשה (שקלים) [סלעים] מהאי טעמא, מיהו אם תפס הכהן לא מפקינן מיניה, ע"ש תשובת פרי הארץ [ח"א יו"ד] סימן ח"י. אשל אברהם (אופנהיים) שם.

⁸⁸ ואף דרובן ישראלים, אין הולכין בממון אחר הרוב. גליון מהרש"א שם כא

⁸⁹ ברכ"י שם כג שהביא מהצ"צ שם גבי נערה אשר נמלטה מארץ רוס"א מחרב רעה, ובקטנותה באה אל ארץ אחרת והגדילה ונשאת וילדה זכר, אך היא מסופקת אם אביה ואמה כהנים או לויים וכו', הולד פטור מבכורה.

⁹⁰ שו"ע ונו"כ שם שמו א ועיי"ש שיהיה כמה ספיקות בבכור בהמה שנאמר עליהם המוציא מחבירו עליו הראיה.

⁹¹ ש"ך שם א

⁹² שו"ע ונו"כ שם שבא י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

יב. תקפו כהן אין מוציאין אותו מידו ... מוציאין אותו מידו ואפילו הכי אסורים בגיזה ובעבודה דקדושה הנאה מאליה שאני

ספק בכור בהמה⁹³ אם תקפו הכהן יש אומרים⁹⁴ שאין מוציאין אותו מידו, מכיון שמעתה הישראל מוציא מהכהן ועליו הראייה⁹⁵. ויש אומרים⁹⁶ שמוציאין אותו מיד כהן, שמתחלה⁹⁷ לא בא לידו בהיתר ולא מיקרי תפיסה הואיל והוא עצמו היה לו ספק בשעת תפיסה, ועוד⁹⁸ שכיון שהישראל על כל פנים יש לו בו חזקה דטובת הנאה ליתנו למי שירצה, בכל מקום שהוא הוא בחזקתו⁹⁹ והכהן לעולם מוציא. לפיכך אם תקפו מוציאין אותו ממנו וכן הילכתא¹⁰⁰. ואפילו אם¹⁰¹ נתנו לו הישראל בטעות שהיה סבור שצריך ליתנו לו ואחר כך נודע לו, אין חזקת הכהן כלום וצריך להחזירו לו.

יג. הספיקות נכנסין לדיר להתעשר

⁹³ שו"ע ונו"כ שם שמו א ועיי"ש שיח כמה ספיקות בבכור בהמה שנאמר עליהם המוציא מחבירו עליו הראיה.

⁹⁴ דעת הרמב"ם

⁹⁵ ש"ך שם ב

⁹⁶ דעת תוס' והרא"ש ואין לישראל חזקת מרא קמא, שאף על פי שהחזק באם לא החזק בוולד, שמעולם לא היתה לו חזקה שכשתלד הפרה יהיה הוולד שלו, שמיד היה ראוי לכשיוולד להיות בגדר ספק כמבואר בשו"ת הרשב"א ח"א סי' שיא. ועיין פתח הבית דיני תפיסה ענף ו בביאור ד' הרשב"א לחלק בין זה למחליף פרה בחמור. ועיין שב שמעתתא ש"ד פ"ה. שזה רק לסוברים בכור למפרע הוא קדוש, שבשעה שנולד ספיקו עמו, אבל להסוברים בכור מכאן ולהבא הוא קדוש, היינו משעת יציאת רובו ואילך, יש לישראל בו חזקת מרא קמא, שהרי משעת יציאת הוולד עד שיצא רובו היה הוולד ודאי שלו.

⁹⁷ ט"ז שם א

⁹⁸ לבוש שם, וש"ך שם ג ועיי"ש בנקה"כ שציין מחלוקת ראשונים בטעמים אלו ובספר תקפו כהן סי' ה העלה הש"ך שהרבה פוסקים ס"ל בזה כמעט זה של הלבוש.

⁹⁹ ועיין דברי משפט סי' רכג, שמ"מ חזקת מ"ק של הולד חזקה קלושה היא, וכ"כ מהרי"ט אלגזי בכורות פ"ב אות כב לד' רש"י ורמב"ן ורא"ש, עיי"ש בארוכה

¹⁰⁰ כ"כ הרמ"א שם וכן נקטו הש"ך והט"ז ועיין ש"ך שם סא יג שכתב לחלק בין ספק זה לספיקות אחרים. אולם בביאור הגר"א כאן ב נקט לעיקר כרמב"ם שאין מוציאין.

¹⁰¹ רמ"א שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

כבר התבאר במסכת עירובין דף נ. ובקידושין דף נא. שמצות עשה¹⁰² להפריש אחד מעשרה מכל בהמות טהורות שיוולדו לאדם בכל שנה ושנה,

כיצד עושה¹⁰³ כונס כל הטלאים או כל העגלים לדיר, ועושה לו פתח קטן כדי שלא יצאו שנים כאחד, ואמותיהן מעמיד מבחוץ, והן גועות שישמעו הטלאים קולן ויצאו מן הדיר לקראתן, שנאמר (ויקרא פרק כז פסוק לב) **כַּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֶּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֶדֶשׁ לָהּ**, שיעבור מעצמו ולא שיוציאו בידו, וכשיצאו מן הדיר זה אחר זה, מתחיל ומונה אותן בשבט: **א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט'**, והיוצא עשירי בין זכר בין נקבה בין תמים בין בעל מום סוקרו בסקרא ואומר הרי זה מעשר, לא סקרו בסקרא ולא מנאן בשבט או שמנאן רבוצים או עומדים הרי אלו מעשר הואיל ומנאם עשרה עשרה וקידש עשירי הרי זה מעשר.

היה מונה היוצאין¹⁰⁴ אחד אחד ומקדש עשירי, וקפץ אחד מן המנויין לתוך הדיר לתוך אלו שעדיין לא נמנו ולא נתעשרו¹⁰⁵, נפטרו הכל, שכל אחד מהן ספק אם הוא המנוי שקפץ או אחר, שנאמר (שם) **הָעֲשִׂירִי וּדְרָשׁוּ עֲשִׂירֵי וְדֹאֵי חַיִּיבָה תּוֹרָה וְנִתְמַעַט הַסֶּפֶק**¹⁰⁶.

לפיכך ספק בכור י"א שאינו נכנס לדיר עם שאר טלאים שלו להתעשר למעשר בהמה, שהרי הוא ספק, למ"ד הנ"ל שתקפו בהן מוציאין מידו¹⁰⁷,

¹⁰² רמב"ם הלכות בכורות פרק ו הלכה א

¹⁰³ אך מי שהיו לו עשרה טלאים והפריש אחד מעשרה, היו לו מאה והפריש עשרה למעשר אין אלו מעשר

שלא העבירם, רמב"ם שם פרק ז הלכה א

¹⁰⁴ רמב"ם שם פרק ח הלכה יד

¹⁰⁵ ובגמ' כאן ובבכורות (נמ, ב) מפורש להדיא דפטור המניין הראוי הוא אפילו בשלא עישר עדיין, שהרי פריך שם ודילמא דעישר עליהו ומסיק דאע"ג דלא עישר שזוהו עיקר טעם פטור מניין הראוי. וצ"ל דכוונתו שמוכנים להתעשר. ערוך השולחן העתיד הלכות בכורות ומעשר בהמה סימן רד סעיף כד

¹⁰⁶ ובספר אסיפת זקנים לב"מ (ו' ע"ב ד"ה קפ"ז) כתב אהרן דקפץ אחד מהמנוים לתוכו פטור מהמעשר, והקשו התוספות (שם ד"ה קפ"ז) ונכבשינהו דניידי ונימא כל דפריש מרובא פריש, ונזכר בספר הנ"ל תירוץ בשם הרא"ש דהא דכל דפריש מרובא פריש לאו ודאי הוא, ומידי ספיקא לא נפקא דאולי לא קפריש [מרובא], רק התורה התירה זה הספק מבלי לאסור, וא"כ דספק הוא, לא שייך במעשר דנימא מרובא קפריש והייבת במעשר, דמעשר ודאי אמר רחמנא ולא מעשר ספק עכ"ל. ולפי זה דהך כל דפריש מרובא קפריש אין עושה ודאי רק ספק. פלתי קי"ס יג

¹⁰⁷ שלמרות שאינו נחשב כבעלים ודאים על ידי חזקת מרא קמא, אלא שאי אפשר להוציא ממנו מחמת שהוא מוחזק בו, אבל מכיון שעל כל פנים אין השני יכול להוציא ממנו, הרי הוא מתייאש, וזה קנה ביאוש, ולכן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

וי"א¹⁰⁸ שכל שלא תקפו הכהן אפילו למ"ד הנ"ל שמוציאין מידו, נחשב כודאי של הבעלים משום חזקת מרא קמא, ונכנס לדיר להתעשר.

אולם ספק פטר חמור שיש לישראל, שצריך להפריש עליו שיה לפדיונו להפקיע איסורו, ואין צריך ליתנו לכהן מספק, אם היו לו עשרה ספיקי פטרי חמורים, מפריש עליהם עשרה מלאים והם שלו, והרי הם נכנסים לדיר עם שאר מלאים שלו להתעשר למעשר בהמה¹⁰⁹. שהרי אפילו תפסו הכהן מוציאין מידו, שודאי ממון הוא אצלו, והוא שלו לגמרי¹¹⁰.

יד. מנין הראוי פוטר

קרא לתשיעי¹¹¹ עשירי ונשאר העשירי בדיר, התשיעי יאכל במומו וזה שנשאר בדיר מעשר אף על פי שלא יצא ולא ביררו שהעשירי מאליו נתקדש, מת העשירי בדיר התשיעי יאכל במומו וכל השמונה שיצאו ונמנו פטורין ואף על פי שלא נתקדש עשירי שלהן ליקרב אלא מת קודם שיצא, שהמנין הראוי פוטר¹¹².

נכנסים לדיר להתעשר. ואם כן למ"ד שאין מוציאין כיון שיכול לתקפו ואין מוציאין אינו מתייאש והוי ספק. בתשובת בעל נתה"מ שבס' חמדת שלמה או"ח סי' ב

¹⁰⁸ תומים קיצור תק"כ ס"ק א בד' הרמב"ם, ועיי"ש שכ"כ אף בספק בכור בהמה טהורה שיש לו חזקת מרא קמא אף כשעומד באגם. ועיי"כ"מ בכורות פ"ב ה"ו ובהגהת בן הש"ך לתקפו כהן סי' א

¹⁰⁹ ואף על פי שיש ספק על הטלאים הללו אם הם שלו או של כהן, אין אומרים כיצד זה פוטר ממונו בממונו של כהן, שאם יצא זה הספק בעשירי הרי הוא פוטר את שאר הטלאים שלו, לפי שאם תפסו כהן לספק זה מוציאין מידו, ואין לכהן צד זכייה בו, ולכן אינו נחשב אלא ממונו של ישראל, ואף להסוברים בספק בכור תקפו כהן אין מוציאין מידו, לפי שאין לישראל בו חזקת מרא קמא, בספק פטר חמור מוציאין, לפי שכבר הוחזק ישראל בשה קודם שפדה, ואנו מעמידים אותו בחזקת מרא קמא. שו"ת הרשב"א ח"א סי' שיא בד' הרמב"ם. שב שמעתתא ש"ד פ"ה; דברי חיים דיני תפיסה סי' ד; שערי יושר ש"ה פ"ו.

¹¹⁰ ונקרא עשירי ודאי מחמת חזקת המרא קמא, עיי' שו"ת הרמ"ע מפאנו סי' ב; קונט' הספיקות כלל א סי' ו בשם אחיו הר"ח; חמדת שלמה או"ח סי' א; חזון איש אהע"ז סי' לט ס"ק ג. ועיי' לעיל: גדרה, ד' הסוברים שזו בחזקה דמעיקרא.

¹¹¹ שם הלכה ח

¹¹² קשה דלמה לי הך טעמא הא קי"ל דעשירי מאיליו הוא קדוש ולא הוצרכו בנמרא להך טעמא דברייתא דקרא לט' עשירי ומת עשירי בדיר אלא לדחות דברי רבא דאמר עשירי מאיליו קדוש אבל אנן דקי"ל כרבא לא צריכינן לטעמא דפוטר מנין הראוי, לח"מ שם. נראה פשוט בהך דעשירי מאיליו הוא קדוש (בכורות נ"ט ע"א) דוקא דליכא רק חד, כגון דלא הכניס רק י' מלאים בדיר, דמבורר על העשירי מי הוא, אבל אם נשתירו הרבה בדיר ואינו מבורר מי הוא העשירי, ואינו מתייחס מאיליו להנך תשעה אם לא דיעבור בפתחם אחריהם, ומבורר מי הוא העשירי. ובוה מיושב מה דמרבה הגמרא (שם) מקרא דקדוש יהיה, אף אם לא קרא שמו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

מת אחד¹¹³ מאלו שבתוך הדיר אלו שנמנו פטורין, מפני שהמניין הראוי למעשר פוטר אף על פי שלא הפריש עליהן.

עשירי, דהיינו בכה"ג דיש הרבה בדיר צריך שיעבור דיתברר מי הוא. ומסולק קושיית הלחם משנה על רבינו יעו"ש, דצריך להך מעמא אם נשתיירו הרבה בדיר ודוק. או"ש שם¹¹³ שם הלכה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

